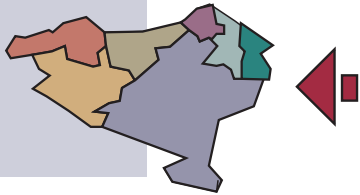

Euskara

Egoera soziolinguistikoa

Euskara
hezkuntza-sisteman

Català

Galego

Cymraeg

Elsässisch

Euskararen
aldeko jaiak

Sarrera

Hizkuntza-gaitasuna

Familia bidezko
jarraipena

Euskararen
galera-irabaziak

Euskararekiko
jarrerak

Euskararen erabilera

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Zehaztasun zientifiko handiz egindako ondoko ikerketa honek hiru elkarte desberdinetan euskara berreskuratu eta sustatzeko helburuarekin lan egiten duten organismoen ahaleginak batu ditu

Euskal Herriko Soziolinguistikazko II. Inkesta (1996)

1989an, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Idazkaritzak *Soziolinguistikazko Mapa. 1986. urteko erroldaren araberako Euskal Autonomi Elkarteko azterketa demolinguistikoa* izeneko azterlana argitaratu zuen. Ondoren, 1991n Euskal Herriko I. Soziolinguistikazko Inkesta egin zen eta emaitzak *Euskararen Jarraipena. La Continuidad del Euskara. La Continuité de la Langue Basque* lanean argitaratu ziren. II. Soziolinguistikazko Mapa 1997an argitaratu da 1981, 1986 eta 1991ko zentsu eta erroldetako datuetan oinarriturik.

Nafarroan ikerketa soziolinguistikoa *Distribución de la población navarra según el nivel de euskera, basado en los datos del padrón de 1986* lanaren argitalpenarekin hasi zen. 1995ean *Euskara Nafarroan zertan den. Investigación sociolingüística sobre el Euskera en Navarra* kaleratu zen eta 1997an *Mapa Sociolingüístico de Navarra, Dinámica y evolución de la población vascófona* izeneko lana.

FITXA
TEKNIKOAK

Informazio-bilketa: 1995eko abendua eta 1996ko apirila bitartean.

Inkestatu bakoitzari etxean egindako inkesta, egituratutako galdesorta erabiliz.

15 urtetik gorako biztanleei zuzendutako laginak 6.359 inkesta bildu ditu: Euskal Autonomi Elkartearen 3.495 inkesta, Nafarroan 1.464 inkesta eta Iparraldean 1.400.

Lurralde bakoitzean 15 urtetik gorako biztanleriari proiektatu zaizkio emaitzak, 1991ko zentsuan jasotako datuetan oinarrituta Euskal Autonomi Elkartearen eta Nafarroan eta 1990eko zentsuko datuetan Iparraldean. Gainera, emaitzak ponderatu egin dira lurralde bakoitzean, 15 urtetik gorako biztanleriaren banaketa sexuaren, adinaren eta jarduera-adarraren arabera. Euskal Autonomi Elkartearen eta Nafarroan euskaldunen eta erdaldunen banaketa ere kontuan hartu da (Iparraldeko zentsuan ez da euskararen ezagutzari buruzko informaziorik jasotzen).

Euskal Autonomi Elkartearen eta Nafarroan, inkestak zein zentsu-sekziotan (konglomeratutan) egin behar ziren erabakitzeke, etapa anitzeko laginketa geruzatua erabili da. Konglomeratu bakoitzean, familiak modu sistematikoan aukeratu dira eta familia bakoitzean norbanakoaren aukeraketa ausazkoa izan da. Iparraldean, berriz, inkestak zein etxebizitzatan egin behar izan diren erabakitzeke etapa bakarreko laginketa geruzatua erabili da. Etxebizitza bakoitzean norbanakoaren aukeraketa ausazkoa izan da.

Euskal Herriko lagin osoaren laginketa-errorea $\pm 1,6$ koa da %95,5eko konfiantza-mailarako eta $p=q=\%50$. Konfiantza-maila bererako, lurraldekako laginketa-erroreak honako hauek dira: $\pm 2,1$ koa EAEn, $\pm 2,9$ koa Iparraldean eta $\pm 3,5$ koa Nafarroan.

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Zehaztasun zientifiko handiz egindako ondoko ikerketa honek hiru elkarte desberdinetan euskara berreskuratu eta sustatzeko helburuarekin lan egiten duten organismoen ahaleginak batu ditu

Beraz, Euskal Herriko II. Soziolinguistikazko Inkestaren helburuak dira: Euskal Herriaren gaur egungo egoera soziolinguistikoa azterketa sakona egitea eta aurreko ikerketek emanikoekin alderatzea, euskararen erabilera sustatzeko hartu beharreko neurriei buruz biztanleriaren interes eta jarreretan sakontzea; familia bidezko transmisioari buruzko diagnostia egitea eta euskaldunberrien hizkuntza-jokabidea aztertzea.

1991n Euskal Herriko I. Soziolinguistikazko Inkestan egin zen moduan, Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailordetza, Nafarroako Gobernuako Hizkuntza Politikarako Zuzendaritza Nagusia eta Iparraldeko Euskal Kultur Erakundea elkarlanean aritu dira 1996ko ikerketaren fase desberdinetan, hau da, galdesortak diseinatu, prestatu eta lurralde bakoitzari egokitzerakoan, laginen finkapenean, datu-bilketan eta txostenen idazketan.

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Zehaztasun zientifiko handiz egindako ondoko ikerketa honek hiru elkarte desberdinetan euskara berreskuratu eta sustatzeko helburuarekin lan egiten duten organismoen ahaleginak batu ditu

Oraingoan ere, Montrealeko Université de Québeceko R. Bourhis doktorearen aholkularitza eta ekarpenak balio handikoak izan dira.

Laginen diseinua eta prestakuntza Euskal Estatitiska Erakundeak (EUSTAT) egin du Euskal Autonomi Elkartearen. Iparraldean, berriz, Institut National de la Statistique et des Études Economiques (INSEE) arduratu da eta eta Nafarroan, azkenik Nafarroako Gobernuako Estatistika Atala.

Euskararen jarraipena

Lau hiritarretik bat elebiduna da Iparraldean (%25,7) eta Euskal Autonomi Elkartearen (%24,7); Nafarroan, berriz, proportzio hori hamarretik batera (%9,4) jaisten da

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

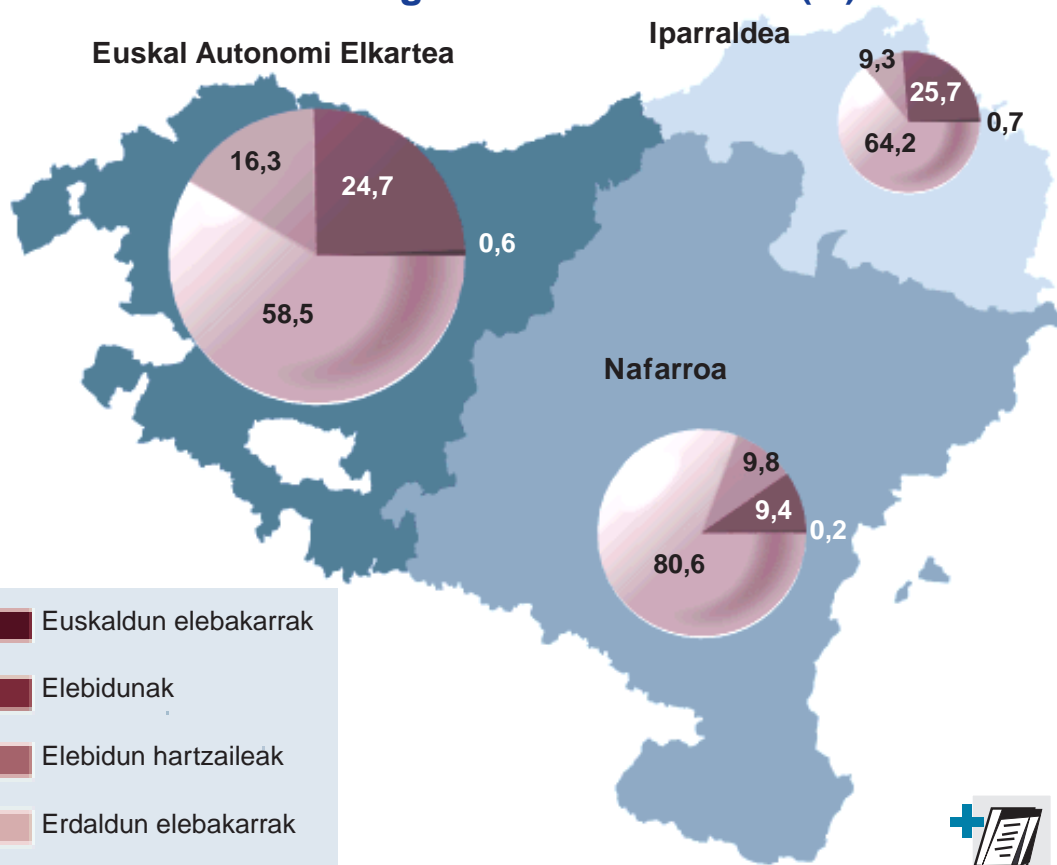
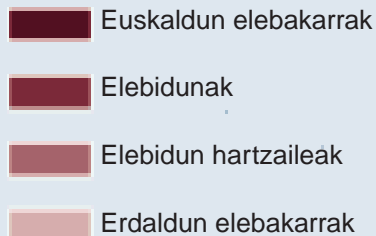
Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna lurraldeka (%)

Euskal Autonomi Elkartearen

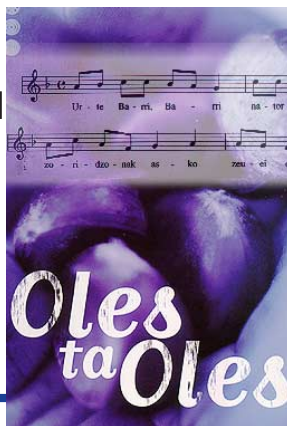
Iparraldean

Nafarroan

Egoera
soziolinguistikoa

Hizkuntza-gaitasuna

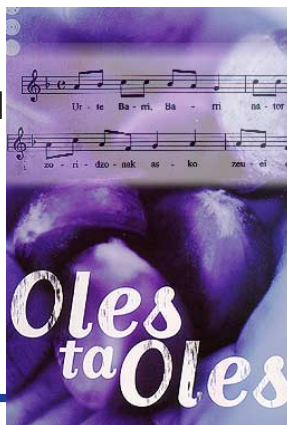

Sarrera	Euskararen galera-irabaziak	Euskararen erabilera
Familia bidezko jarraipena	Euskararekiko jarrerak	

Lau hiritarretik bat elebiduna da Iparraldean (%25,7) eta Euskal Autonomi Elkartearen (%24,7); Nafarroan, berriz, proportzio hori hamarretik batera (%9,4) jaisten da

Hizkuntza-gaitasuna lurraldeka

	EUSKAL HERRIA		EAE		NAFARROA		IPARRALDEA	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Guztira	2.428.100	100	1.778.500	100	437.200	100	212.400	100
Euskaldun elebakarrak	12.400	0,5	9.800	0,6	1.100	0,2	1.500	0,7
Elebidunak	534.100	22,0	438.400	24,7	41.000	9,4	54.700	25,7
Euskal elebidunak	159.600	29,9	128.500	29,3	13.400	32,7	17.600	32,2
Elebidun orekatuak	171.500	32,1	141.700	32,3	11.800	28,9	18.000	23,0
Erdal elebidunak	203.000	38,0	168.200	38,4	15.800	38,4	19.000	34,8
Elebidun hartzaileak	352.900	14,5	290.200	16,3	42.800	9,8	19.800	9,3
Erdaldun elebakarrak	1.528.700	63,0	1.040.000	58,5	352.300	80,6	136.400	64,2

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Lau hiritarretik bat elebiduna da Iparraldean (%25,7) eta Euskal Autonomi Elkartearen (%24,7); Nafarroan, berriz, proportzio hori hamarretik batera (%9,4) jaisten da

Betiko kantak gaur

Hizkuntza-gaitasunaren azterketarako lau hiztun-talde bereizi dira, ukipenean dauden bi hizkuntzetan duten gaitasun erlatiboaren arabera:

- **Euskaldun elebakarrak:** “ongi” hitz egiten dute euskaraz eta ez dute erdaraz “ongi” hitz egiten. Euskal Herriko biztanleen %0,5 dira, kopuru absolutuetan 12.400 lagun inguru.
- **Elebidunak:** “ongi” edo “nahikoa ongi” moldatzen dira euskaraz zein erdaraz. Talde honek biztanleriaren %22 hartzen du, 534.100 lagun inguru.
- **Elebidun hartzaileak:** euskaraz “zertxobait” hitz egiten dakite edo, hitz egiten ez badute ere, “ongi” edo “nahikoa ongi” ulertzen edo irakurtzen dute. Biztanleriaren %14,5 dira, 352.900 lagun inguru.
- **Erdaldun elebakarrak:** gaztelaniaz edo frantsesez baino ez dakite hitz egiten. Biztanleriaren %63 dira, 1.528.700 lagun inguru.

Euskara biziki eta etengabe ari da berreskuratzen Euskal Autonomi Elkartearen eta askoz ere motelago Nafarroan. Iparraldean, berriz, euskararen atzerakada etengabea da

Sarrera

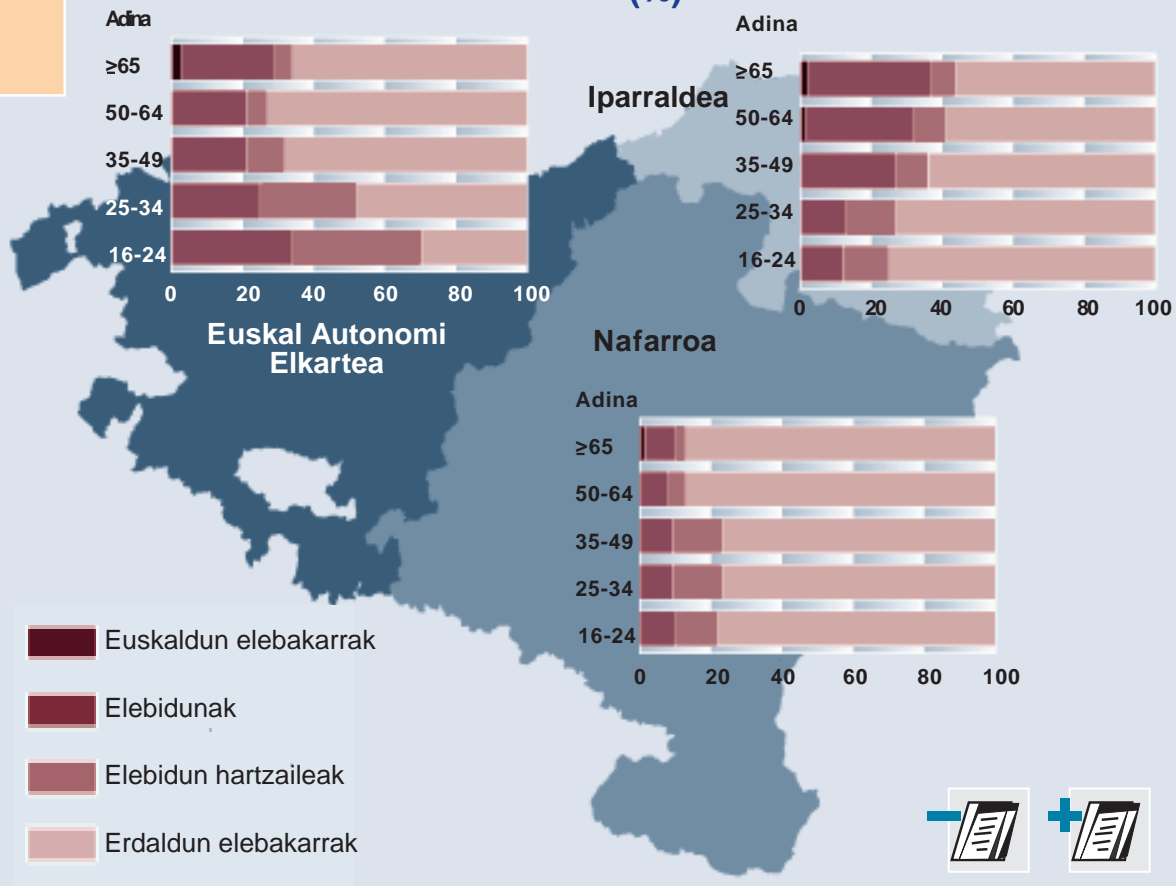
Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna adinaren arabera eta lurraldeka (%)

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Euskara biziki eta etengabe ari da berreskuratzen Euskal Autonomi Elkartearen eta askoz ere motelago Nafarroan. Iparraldean, berriz, euskararen atzerakada etengabea da

Hizkuntza-gaitasuna adinaren arabera eta lurraldeka (%)

ADIN-TALDEAK

	ADIN-TALDEAK					
	GUZTIRA	≥65 1931 edo lehenago	50-64 1931 eta 1946	35-49 1947 eta 1961	25-34 1962 eta 1971	16-24 1972 eta 1980
EUSKAL AUTONOMI ELKARTEA	100	100	100	100	100	100
Euskaldun elebakarrak	1	1	0	0		
Elebidunak	25	26	21	21	25	33
Elebidun hartzaileak	16	5	6	11	27	37
Erdaldun elebakarrak	58	67	73	68	48	30
NAFARROA	100	100	100	100	100	100
Euskaldun elebakarrak	0	1	0			
Elebidunak	9	9	9	9	9	11
Elebidun hartzaileak	10	3	5	14	14	12
Erdaldun elebakarrak	81	87	86	77	77	77
IPARRALDEA	100	100	100	100	100	100
Euskaldun elebakarrak	1	2	1			
Elebidunak	26	35	31	27	14	11
Elebidun hartzaileak	9	6	9	9	13	13
Erdaldun elebakarrak	64	56	60	64	73	75

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Euskara biziki eta etengabe ari da berreskuratzen Euskal Autonomi Elkartean eta askoz ere motelago Nafarroan. Iparraldean, berriz, euskararen atzerakada etengabea da

Soziolinguistikazko mapa

Lehenik, hiru lurraldeetan euskaldun elebakarrak zaharrak direla azpimarratu behar da; gehienek 64 urte baino gehiago dutenez, desagertzen ari dira.

a) Euskal Autonomi Elkartea

Erdaldun elebakarrak gutxitzen ari dira nabarmen gazteen artean, elebidunen eta, bereziki, elebidun hartzaileen hazkundearen ondorioz. Gainera, gurasoen eskutik gazteei buruz jasotako informazioaren arabera, joera hauek finkatu egiten dira 16 urtetik beherakoen artean.

b) Nafarroa

Nafarroan ere gora egiten dute elebidunek eta elebidun hartzaileek gazteen artean, baina ez da Euskal Autonomi Elkartean antzematen den hazkunde-maila lortzen.

c) Iparraldea

Iparraldeko joera Euskal Autonomi Elkartean eta Nafarroan antzemandakoaren alderantzizkoa da. Gazteen artean nabarmen egiten dute behera elebidunek; erdaldun elebakarrek, berriz, gora.

Euskaldun elebakarrak

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Elebidunak Euskalherrian jaio dira eta beraien lehen hizkuntza euskera da. Famili giro euskalduna izan ohi dute eta euskararen aldeko jarrera azaltzen dute

Euskaldun elebakarrek, hau da, euskaraz baino hitz egiten ez dutenek, ondoko ezaugarriak dituzte:

- Euskal Herrian jaio dira, guraso euskaldunak dituzte eta lehen hizkuntza euskara dute;
- Familia eta gertuko komunitatea euskaldunak dituzte guztiz;
- 50 urtetik gorakoak dira eta gehienek 64 urte baino gehiago dituzte. Ez dute ia ikasketarik, ezta lehen mailakorik ere;
- Gune ez hiritarretan bizi dira nagusiki;
- Euskararekiko interes handia dute eta euskara sustatzearen aldekoak dira.

Elebidunek, hau da, euskaraz eta erdaraz hitz egiten dutenek honako ezaugarriak dituzte:

- Euskal Herrian jaio dira eta gehienek guraso euskaldunak dituzte;
- Gehienek lehen hizkuntza euskara izan dute;
- hala ere, gutxiengo handi samar baten (%17) lehen hizkuntza erdara izan da;
- Familia euskalduna da gehienbat; lagunartea edo lan eremua, ordea, ez;
- Euskararekiko interes handia dute eta euskara sustatzearen aldekoak dira;
- Gehienak 25.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrietan bizi diren arren, herena gune hiritar edo erdi-hiritarretan bizi da.

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Elebidunak Euskalherrian jaio dira eta beraien lehen hizkuntza euskera da. Famili giro euskalduna izan ohi dute eta euskararen aldeko jarrera azaltzen dute

Elebidun hartzaileen, hau da, euskaraz zertxobait dakitenen ezaugarri nagusia gazte izatea da. Hirutik bi 35 urtetik beherakoak dira. Gehienek lehen hizkuntza erdara izan dute eta %17k euskara edo biak. Gainera:

- Familia eta gertuko komunitatea erdaldun dira euskaldun baino gehiago;
- Euskararekiko interesa dute eta erdia baino gehiago euskara sustatzearen alde dago;
- Gehienak gune hiritar edo erdi-hiritarretan bizi dira.
- Hamarren bat etorkina da eta herena baino zertxobait gehiago etorkinen seme-alabak dira;
- Ikasketamaila batezbestekoaren gaitetik dago;
- Gehienek erdaraz egin dituzte ikasketak eta ia hirutik bi saiatu dira hezkuntza-sistemaz kanpo euskara ikasten.

Erdaldun elebakarrak, hau da, gaztelaniaz edo frantsesez baino ez dakitenak eta euskara ulertzen ez dutenak, biztanleen %63 dira. Biztanleria osoaren ezaugarriekin bat etorri arren, ondokoek bereizten dituzte:

- Lehen hizkuntza erdara dute;
- Familia eta gertuko komunitatea erdaldunak dira gehienbat;
- Herena etorkina da eta ia beste heren bat etorkinen seme edo alaba;
- Laurdena euskara sustatzearen alde dago, beste laurden bat aurka eta gainerakoek ez dute argi azaltzen ez aldeko ez aurkako jarrerarik;
- Gehienak 25.000 biztanle baino gehiagoko udalerrietan bizi dira;
- Biztanleriaren batezbestekoa baino zaharxeagoak dira.

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

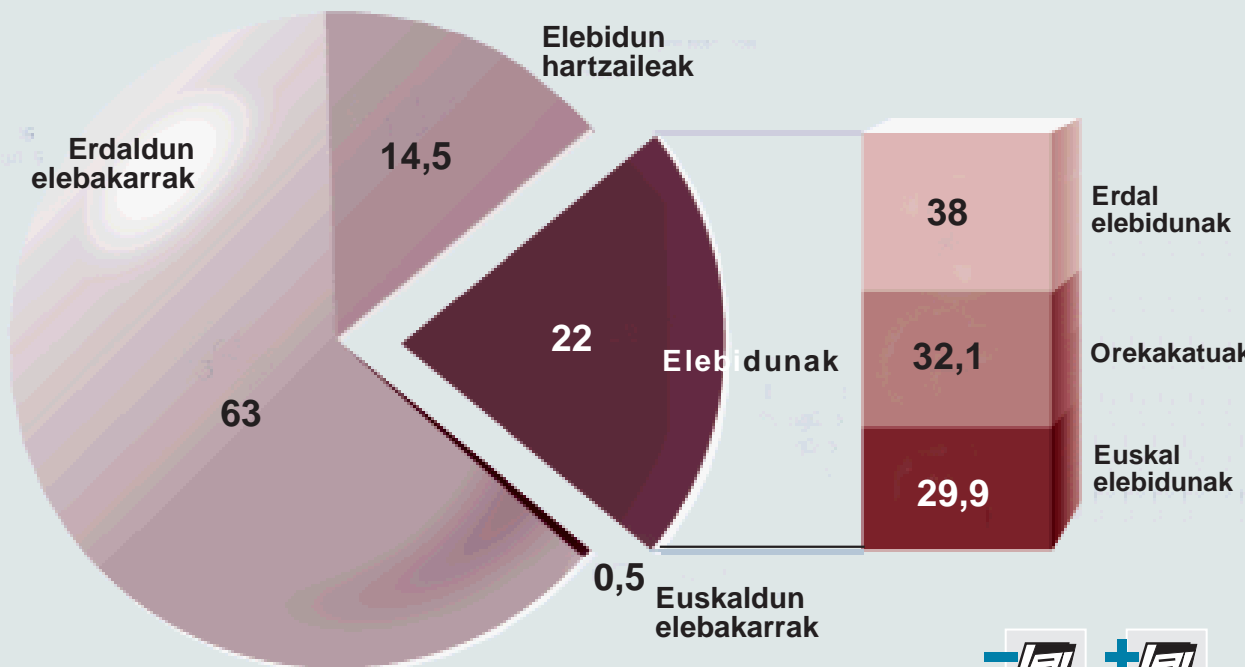
Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna

Hamar elebidunetik lau (38%) hobeto moldatzen dira gaztelaniaz edo frantsesez euskaraz baino. Erraztasun hori lehen hizkuntzari lotuta dago zuzen-zuzenean

Hizkuntza-gaitasuna. Euskal Herria (%)

TAULA

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hamar elebidunetik lau (%38) hobeto moldatzen dira gaztelaniaz edo frantsesez euskaraz baino. Erraztasun hori lehen hizkuntzari lotuta dago zuzen-zuzenean

Elebidunak adinaren arabera eta lurraldeka (%)

	ADIN-TALDEAK					
	GUZTIRA	≥65 1931 edo lehenago	50-64 1931 eta 1946	35-49 1947 eta 1961	25-34 1962 eta 1971	16-24 1972 eta 1980
EUSKAL AUTONOMI ELKARTEA	100	100	100	100	100	100
Elebidunak	25	26	21	21	25	33
Euskal elebidunak	29	49	44	27	12	19
Elebidun orekatuak	32	28	32	34	34	33
Erdal elebidunak	38	23	24	39	54	47
NAFARROA	100	100	100	100	100	100
Elebidunak	9	9	9	9	9	11
Euskal elebidunak	33	44	49	32	19	21
Elebidun orekatuak	29	32	25	34	25	27
Erdal elebidunak	38	23	25	34	57	52
IPARRALDEA	100	100	100	100	100	100
Elebidunak	26	35	31	27	14	11
Euskal elebidunak	32	52	38	16	9	4
Elebidun orekatuak	33	29	41	31	36	29
Erdal elebidunak	35	20	20	53	55	67

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hamar elebidunetik lau (%38) hobeto moldatzen dira gaztelaniaz edo frantsesez euskaraz baino. Erraztasun hori lehen hizkuntzari lotuta dago zuzen-zuzenean

Helduen euskalduntzea

Euskal Herrian, oro har, hamar elebidunetik lau —erdal elebidunak— (%38) hobeto moldatzen dira gaztelaniaz edo frantsesez euskaraz baino, hirutik batek —elebidun orekatuak— (%32,1) erraztasun bera du bi hizkuntzetan eta beste horrenbestek —euskal elebidunak— (%29,9) errazago egiten du euskaraz.

-Elebidun orekatuek iadanik deskribatutako elebidunen antzeko ezaugarriak dituzte.

-Euskal elebidunek, hau da, euskaraz erdaraz baino errazago egiten dutenek, elebidunek oro har ez dituzten ezaugarriak ere azaltzen dituzte:

- Euskal Herrian jaio dira, guraso euskaldunak dituzte eta lehen hizkuntza euskara dute.
- Ia bi herenek 50 urte baino gehiago dute, hau da, batezbeste elebidunak baino zaharragoak dira.
- Adina dela eta, ikasketa-maila txikiagoa dute, erretiratuen proportzioa handiagoa da eta gehienek hezkuntza-sistemaz kanpo ikasi dute euskara.
- Familia eta lagunartea euskaldunak dira gehienbat, ez horrenbeste lan-eremua.
- Gune nagusiki euskaldunetan eta 25.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrietan bizi dira.

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hamar elebidunetik lau (%38) hobeto moldatzen dira gaztelaniaz edo frantsesez euskaraz baino. Erraztasun hori lehen hizkuntzari lotuta dago zuzen-zuzenean

-**Erdal elebidunek**, hau da, erdaraz euskaraz baino errazago egiten dutenek, ondoko ezaugarriok dituzte:

- Euskal Herrian jaio arren, ama edo aita baino ez dute euskalduna eta herenak lehen hizkuntza erdara izan du;
- Erdiak 35 urte baino gutxiago du;
- Gehienek euskara ikasi dute;
- Familia eta gertuko komunitatea partzialki baino ez dira euskaldunak;
- Ikasketa-maila handiagoa da eta bi herenek zerbitzu-sektorean eta administrazioan egiten dute lan;
- Ia erdia gune hiritarretan edo erdi-hiritarretan bizi da.

Euskal Autonomi Elkartearen eta Nafarroan euskara lehen hizkuntza gisa jasaten ari zen galera gelditu egin da. Iparraldean, berriz, galerak jarraitu egiten du

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

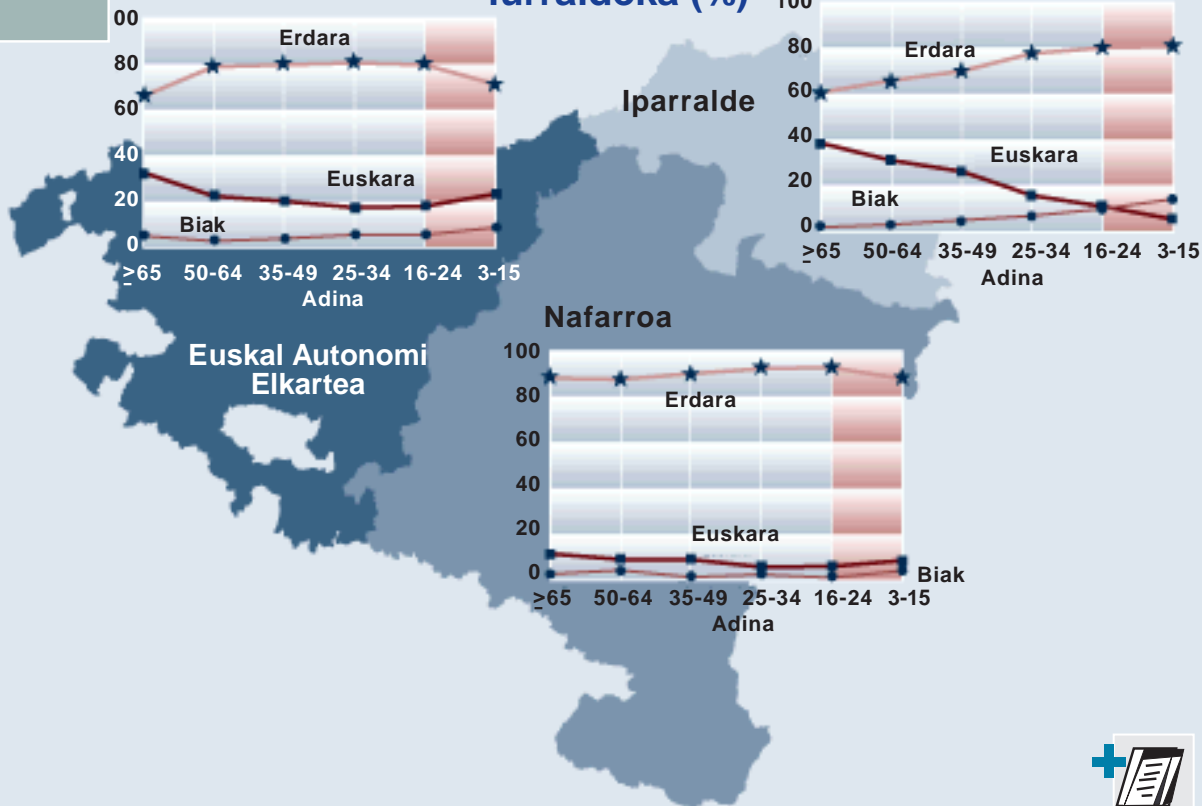
Euskararen erabilera

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararekiko jarrerak

Lehen hizkuntza adin-taldearen arabera eta lurraldeka (%)

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararekiko jarrerak

Euskal Autonomi Elkartearen eta Nafarroan euskara lehen hizkuntza gisa jasaten ari zen galera gelditu egin da. Iparraldean, berriz, galerak jarraitu egiten du

Lehen Adin-taldearen arabera eta lurraldeka (%)

LEHEN HIZKUNTZA	ADIN - TALDEAK						
		≥65 1931 edo lehenago	50-64 1931 eta 1946	35-49 1947 eta 1961	25-34 1962 eta 1971	16-24 1972 eta 1980	3-15 1981 eta 1993
EUSKAL A. E.	100	100	100	100	100	100	100
Euskara	20	31	21	19	16	17	22
Biak	4	4	2	3	5	5	8
Erdara	76	65	77	78	79	78	70
NAFARROA	100	100	100	100	100	100	100
Euskara	8	11	9	9	6	6	8
Biak	2	2	4	1	2	1	4
Erdara	90	87	87	90	92	93	88
IPARRALDEA	100	100	100	100	100	100	100
Euskara	26	38	31	26	16	11	6
Biak	5	2	3	5	7	10	14
Erdara	68	60	65	69	77	79	80

Sarrera

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararekiko jarrerak

Euskal Autonomi Elkartean eta Nafarroan euskara lehen hizkuntza gisa jasaten ari zen galera gelditu egin da. Iparraldean, berriz, galerak jarraitu egiten du

Hizkuntza belaunez belaur

EAEn lehen hizkuntza euskara izan dutenen galera gelditu ezezik, euskararen familia bidezko transmisioa nabarmen hazi da. Nafarroan jasotako datuetan ere berreskurapen hori antzematen da, baina EAEn baino txikiagoa da.

Hizkuntzaren transmisioa gurasoen hizkuntza-gaitasunarekin zuzen-zuzenean egon da lotuta:

- Aitak eta amak euskaraz zekitenean, %80k euskara bakarrik transmititu diete seme-alabei.
- Biek euskara jakin beharrean, batek bakarrik zekienean, euskararen transmisioa askoz txikiagoa izan da: %17k euskara eta %17k biak (euskara eta erdara):

- Amak euskaraz dakienean eta aitak ez, %21ek euskara transmititu dute.
- Alderantziz denean, aldiz, portzentaia ia erdira jaisten da (%13).

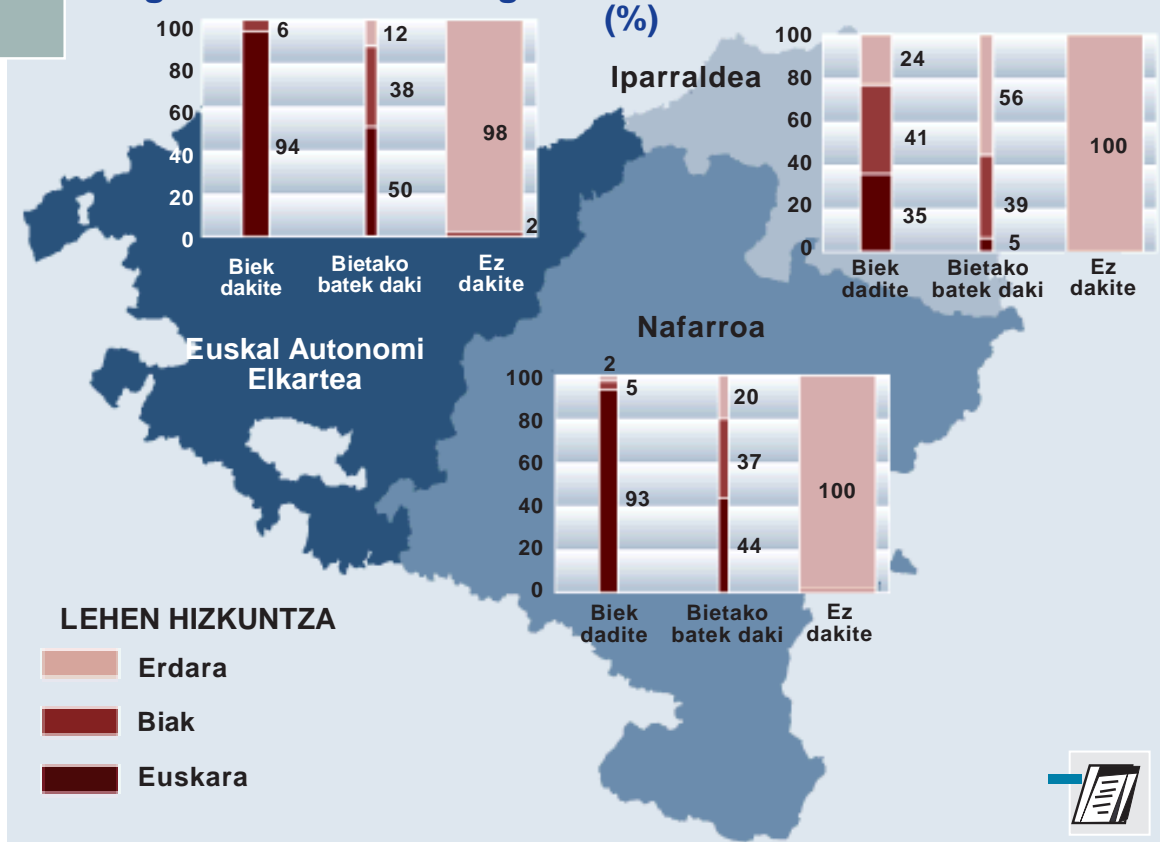
Euskal Autonomi Elkartean eta Nafarroan, amak eta aitak, biek, dakitenean, euskararen transmisioan ia ez da galerarik antzematen 16 urtetik beherakoen artean, %0 eta %2 hurrenez hurren. Gainera, galerarako joera ikaragarri gutxitu da guraso bakarrak dakienean ere, 15 urtetik gorakoen artean, %63tik %12ra jaitsi da EAEn eta %72tik %20ra Nafarroan.

Aitzitik, Iparraldean galera %24koa da biek dakitenean eta %56koa bietako batek besterik ez dakienean. Bestalde, euskara transmititzen denean, gero eta gehiago transmititzen da frantsesarekin batera.

Lehen hizkuntza 3-15 urte bitarteko seme-alabak dituzten gurasoen hizkuntza gaitasunaren arabera eta lurraldeka (%)

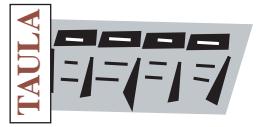

LEHEN HIZKUNTZA

- Erdara
- Biak
- Euskara

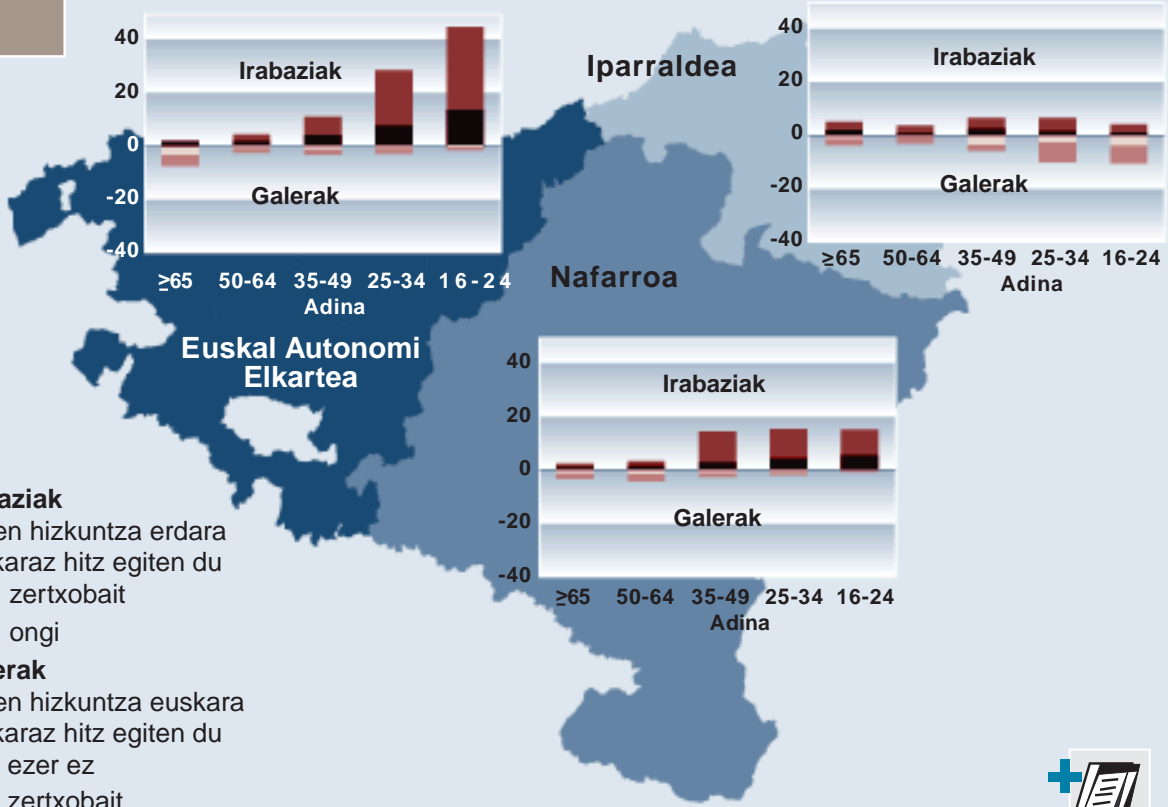

Euskara ikasi dutenak gehiago dira galdu dutenak baino. Iparraldean izan ezik, gazteen artean, galerak ia guztiz desagertu dira irabaziak nabarmen hazi diren bitartean. Iparraldean gero eta handiagoa da galera eta ia ez dago irabazirik

Sarrera	Familia bidezko jarraipena	Euskararen erabilera
Hizkuntza-gaitasuna	Euskararekiko jarrerak	

Euskararen galera-irabaziak adin-taldearen arabera eta lurraldeka (%)

Irabaziak
Lehen hizkuntza erdara euskaraz hitz egiten du

- zertxobait
- ongi

Galerak
Lehen hizkuntza euskara euskaraz hitz egiten du

- ezer ez
- zertxobait

Sarrera	Familia bidezko jarraipena	Euskararen erabilera
Hizkuntza-gaitasuna	Euskararekiko jarrerak	

Euskara ikasi dutenak gehiago dira galdu dutenak baino. Iparraldean izan ezik, gazteen artean, galerak ia guztiz desagertu dira irabaziak nabarmen hazi diren bitartean. Iparraldean gero eta handiagoa da galera eta ia ez dago irabazirik

Euskararen galera-irabaziak lurraldeka

	EUSKAL HERRIA		EAE		NAFARROA		IPARRALDEA	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Guztira	2.428.100	100	1.778.500	100	437.200	100	212.400	100
Lehen hizkuntza euskara								
ongi hitz egiten du euskaraz	453.600	18,7	366.800	20,6	32.800	7,5	54.000	25,4
zertxobait hitz egiten du	50.900	2,1	38.000	2,1	5.500	1,2	7.400	3,5
ez du euskaraz hitz egiten	36.400	1,5	24.700	1,4	6.100	1,4	5.600	2,6
Lehen hizkuntza erdara								
ongi hitz egiten du euskaraz	92.800	3,8	81.400	4,6	9.200	2,1	2.200	1,0
zertxobait hitz egiten du	253.200	10,4	212.100	11,9	33.800	7,7	7.400	3,5
ez du euskaraz hitz egiten	1.541.100	63,5	1.055.500	59,3	349.800	80,0	135.800	64,0

Sarrera

Familia bidezko jarraipena

Euskararen erabilera

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararekiko jarrerak

Euskara ikasi dutenak gehiago dira galdu dutenak baino. Iparraldean izan ezik, gazteen artean, galerak ia guztiz desagertu dira irabaziak nabarmen hazi diren bitartean. Iparraldean gero eta handiagoa da galera eta ia ez dago irabazirik

Errotuloak euskaraz

Euskara guztiz edo partzialki galdu duten pertsonak, besteak beste, honako ezaugarri hauek dituzte: Erdiak lehen hizkuntza euskara eta erdara batera izan ditu; Erdiak familia eta gertuko komunitatea erdaldunak ditu gehienbat; Erdiak baino zertxobait gehiagok euskararekiko interesa du eta euskara sustatzearen alde dago; Hizkuntza-gaitasunari dagokionez, %58k partez galdu dute euskara (zertxobait hitz egiten dute) eta %42k guztiz (hitz batzuk).

Ama-hizkuntza erdara izanik, euskara ikasi dutenak gazteak dira oro har. Hain zuzen ere, %72 16 eta 35 urte bitartean daude. Gehienek euskara eskolaz kanpo ikasi dute eta gazteenek hezkuntza-sistemaren bitartez; Euskal Herrian jaiokoak dira, baina ama edo aita etorkina dute; Familia eta gertuko komunitatea partzialki baino ez dira euskaldunak; Euskararekiko interes handia dute eta euskara sustatzearen alde daude; Ikasketa-maila batezbestekoa baino askoz ere handiagoa da eta lan egiten dutenen artean herenak administrazioan, osasun-arloan eta irakaskuntza publikoan egiten du lan.

Euskal Herriko ia bi hiritarretik bat euskara ikasteko eta euskararen erabilera sustatzeko neurriak hartzearen alde dago

Sarrera

Familia bidezko jarraipena

Euskararen erabilera

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

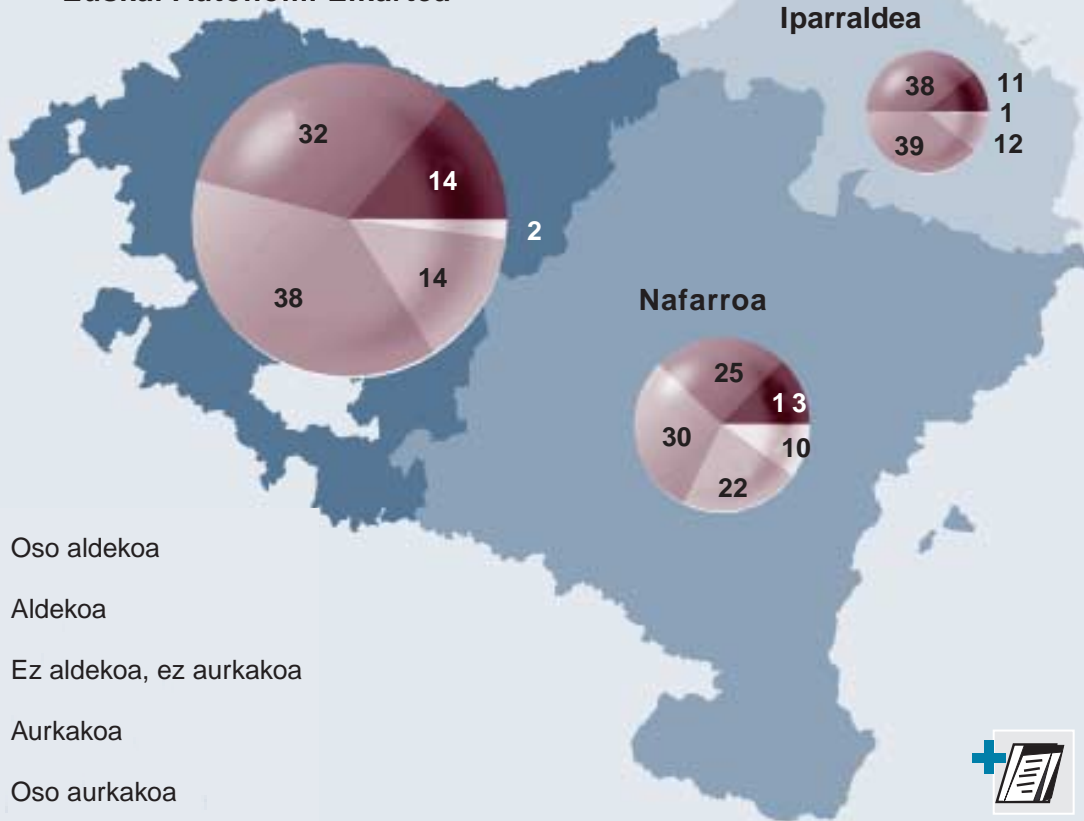
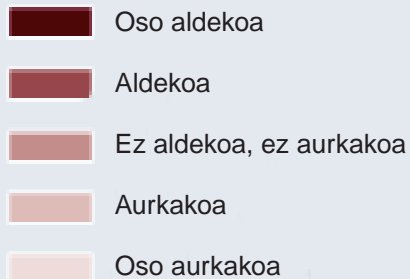

Euskararen erabilera sustatzeari buruzko jarrerak lurraldeka (%)

Euskal Autonomi Elkartea

Iparraldea

Nafarroa

Euskara

Egoera
soziolinguistikoa

Euskararekiko jarrerak

Sarrera

Familia bidezko
jarraipena

Euskararen erabilera

Hizkuntz-gaitasuna

Euskararen
galera-irabaziak

Euskal Herriko ia bi hiritarretik bat euskara ikasteko eta euskararen erabilera sustatzeko neurriak hartzearen alde dago

Euskararen erabilera sustatzeari buruzko jarrerak lurraldeka (%)

JARRERA	EUSKAL HERRIA	LURRALDEA		
		EAE	NAFARROA	IPARRALDEA
Oso aldekoa	14	14	13	11
Aldekoa	31	32	25	38
Ez aldekoa, ez aurkakoa	37	38	30	39
Aurkakoa	15	14	22	12
Oso aurkakoa	3	2	10	1

Sarrera

Familia bidezko jarraipena

Euskararen erabilera

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Euskal Herriko ia bi hiritarretik bat euskara ikasteko eta euskararen erabilera sustatzeko neurriak hartzearen alde dago

Musika-taldea

Euskararen erabilera sustatzearen **aldeko jarrera** dutenek ez dute profil guztiz berezia, zenbait ezaugarri amankomun izan arren: • la erdia euskalduna da; • Gehienek euskararekiko interesa dute eta seme-alabak hezkuntza-eredu elebidunetara edo euskara nagusi den eredueta bidaltzen dituzte edo bidaliko lituzkete, seme-alabarik izanez gero. Gainera, herenak hezkuntza-sistemaz kanpo ikasi du euskara; • Gehienak Euskal Herrian jaio dira eta etorkinen edo etorkinen seme-alaben kopurua esanguratsua da; • Erdiak familia eta gertuko komunitatea nagusiki euskalduna ditu.

Euskararen erabilera sustatzearen **aurkako jarrera** dutenek talde homogenoagoa osatzen dute. Honako ezaugarri hauek dituzte: • Erdaldunak dira eta familia eta gertuko komunitatea erdaldunak dituzte gehienbat. Nagusiki hiri-guneetan bizi dira; • Ez dute euskararekiko inolako interesik edo oso interes txikia dute; dena den, herenak seme-alabak hezkuntza-eredu elebidunetan edo euskara nagusi den eredueta sartzen ditu edo sartuko lituzke, seme-alabarik izanez gero; • Erdia baino gehiago etorkina edo etorkinen seme edo alaba da.

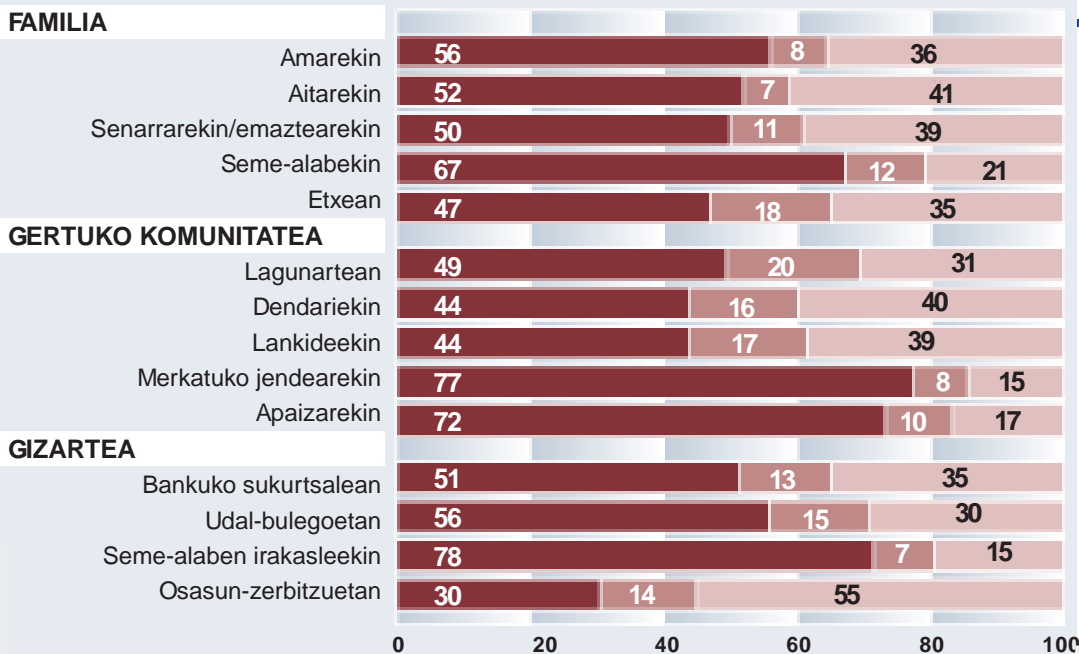
Azkenik, jarrera neutrala **ez aldekoa, ez aurkakoa** azaltzen dutenek aurkako jarrera azaltzen dutenen antzeko profila dute: • Erdaldunak dira eta familia eta gertuko komunitatea erdaldunak dituzte gehienbat. Nagusiki hiri-guneetan bizi dira; • Erdia baino gehiago etorkina edo etorkinen seme edo alaba da; • Hala ere, euskararekiko interes handiagoa dute eta bi herenek seme-alabak hezkuntza-eredu elebidunetan edo euskara nagusi den eredueta sartzen dituzte edo sartuko lituzkete, seme-alabarik izanez gero.

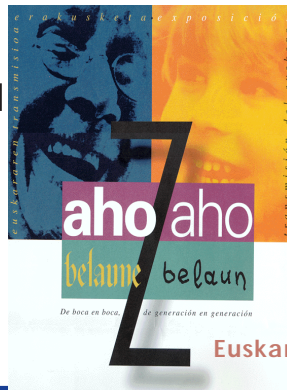
Euskararen erabilera eremuka. Euskal Herria (%). (euskaldunak, 1996)

Familian, gertuko komunitatean eta zenbait eremu formaletan euskaldunek euskara gehiago erabiltzen dute erdara baino

- Nagusiki euskaraz
- Euskaraz erderaz hainbat
- Nagusiki erderaz

Sarrera	Familia bidezko jarraipena	Euskararekiko jarrerak
Hizkuntza-gaitasuna	Euskararen galera-irabaziak	

Familian, gertuko komunitatean eta zenbait eremu formaletan euskaldunek euskara gehiago erabiltzen dute erdarara baino

Euskararen jarraipena buruzko kanpaina (95-98)

Familian, seme-alabekin euskara erabiltzen da gehienbat. Hiru euskaldunetik bik (%67) nagusiki euskaraz hitz egiten dute seme-alabekin. Gainerako kideekin, euskaraz erdaraz baino gehiago hitz egiten bada ere, behera egiten du proportzioak. Nagusiki bitik batek euskaraz hitz egiten du amarekin (%56), aitarekin (%52) eta senarrarekin edo emaztearekin (%50), eta hamarretik batek euskaraz erdaraz hainbat.

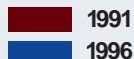
Etartetik kanpoko gertuko komunitatean, euskara nagusi da erabilera-eremurik tradizionalenetan. Lau euskaldunetik hiruk nagusiki euskaraz hitz egiten dute azokan (%77) eta apaizarekin (%72); lagunartean gehiago hitz egiten da euskaraz erdaraz baino, bitik batek nagusiki euskaraz egiten du (%49) eta bostetik batek (%20) batean bestean hainbat. Lankideekin eta dendariekin bi hizkuntzen erabilera orekatu egiten da, %44k nagusiki euskaraz hitz egiten dute eta %40k nagusiki erdaraz.

Erabilera-eremurik formalenetan euskaldun gehienek (%78) nagusiki euskaraz hitz egiten dute seme-alaben irakasleekin; gehiago erabiltzen dute euskara erdarara baino udal-funtzionarioekin eta banku edo aurrezki-kutxetako langileekin, bitik batek nagusiki euskaraz egiten du eta seitik batek euskaraz erdaraz hainbat. Bestalde, osasun-zerbitzuetako langileekin erdarara nagusi da, nahiz eta hirutik batek (%30) nagusiki euskara erabili.

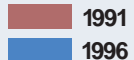

Azken bost urteotan euskararen erabilera nabarmen hazi da seme-alabekin, lagunartean, lankideekin eta erabilera-eremurik formalenetan

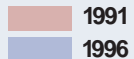
Nagusiki euskaraz

Euskara erdaraz hainbat

Nagusiki erdaraz

Sarrera

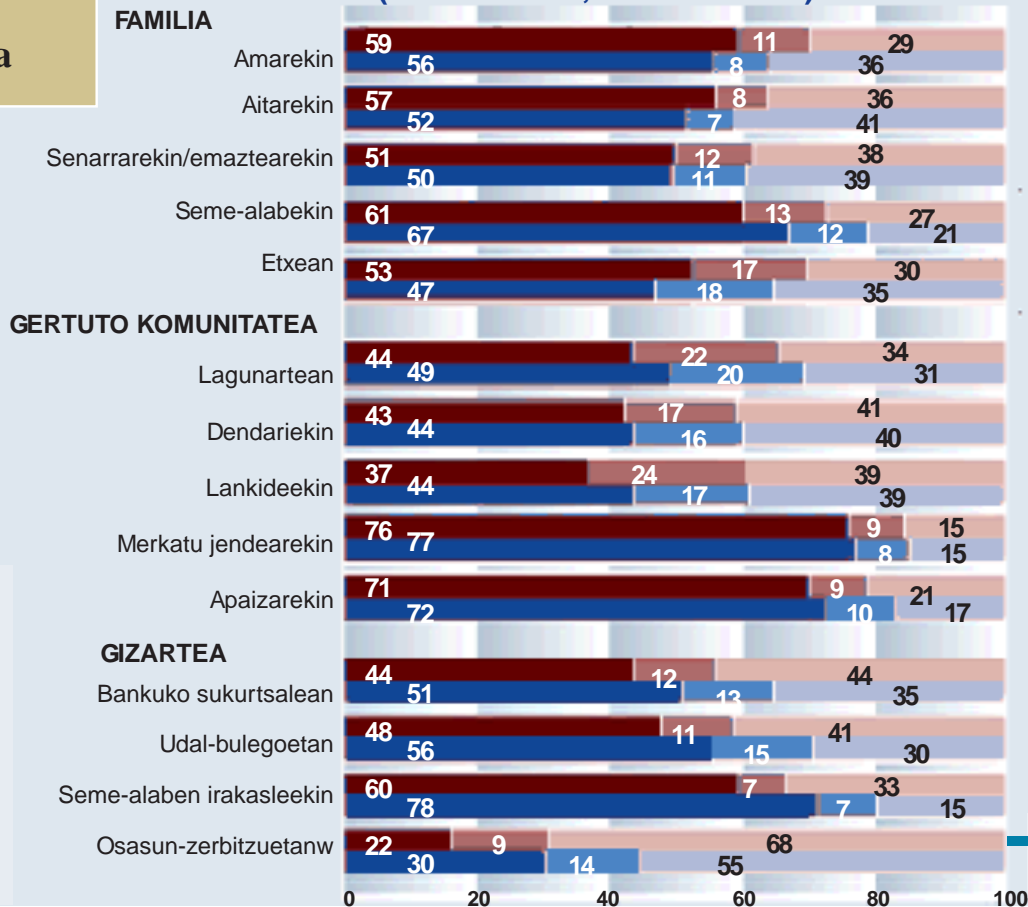
Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Euskararen erabilera eremuka. Euskal Herria (%). (euskaldunak, 1991 eta 1996)

Egoera soziolinguistikoa

Euskararen erabilera

Sarrera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Azken bost urteotan euskararen erabilera nabarmen hazi da seme-alabekin, lagunartean, lankideekin eta erabilera-eremurik formalenetan

Euskal Herriko Soziolinguistiazko II. Mapa

1991n egindako I. Soziolinguistikazko Inkestaren emaitzekin erkatuz gero, euskararen erabilera gorakada adierazgarria izan da, zenbait eremutan bereziki, bost urte besterik igaro ez diren arren.

Familian, euskararen erabilera gora egin du seme-alabekin (nagusiki euskaraz mintzatzen direnen portzentaia sei puntu hazi da); senar-emazteen arteko proportzioa mantendu eta gurasoekin bost puntu jaitsi da. Gurasoekiko harremanetan eman den galera laginean azken bost urteetan sartu diren 16-20 urteko gazteen belaunaldiak eragin du. Izan ere, gazte hauen ia erdiak –gaur egungo euskaldunen %6 inguruk– guraso erdaldunak dituzenez gero, harremanok erdaraz gauzatzen dira ezinbestean.

Familiatik kanpo, lagunartean eta lankideekin euskararen erabilera sei puntu hazi da, eta zortzi edo gehiago eremurik formalenetan: udaletxean, bankuan, osasun-zerbitzuetan eta seme-alaben irakasleekin.

Laburbilduz, euskararen erabilera egonkortu egin da familian (seme-alabekin baino ez da hazi) eta gora egin du familiatik urrundu ahala.

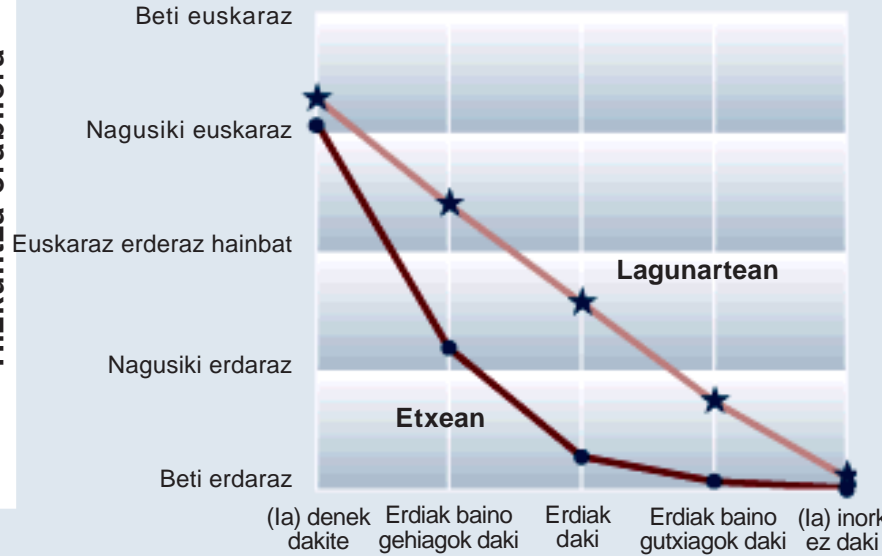
Sarrera	Familia bidezko jarraipena	Euskararekiko jarrerak
Hizkuntza-gaitasuna	Euskararen galera-irabaziak	

Norberaren harreman-sareko euskaldunen dentsitatea eta hizkuntza-gaitasun erlatiboa funtsezko faktoreak dira euskararen erabileran

Hizkuntza-erabilera. Euskal Herria (euskaldunak, 1996)

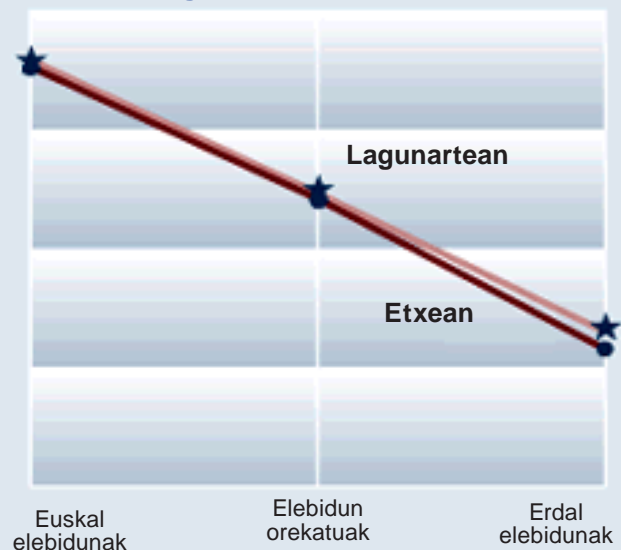
Hizkuntza-erabilera

euskaldunen dentsitatearen arabera

Euskaldunen dentsitatea

hizkuntza-gaitasun erlatiboaren arabera

Hizkuntza-gaitasuna erlatiboa

Sarrera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Norberaren harreman-sareko euskaldunen dentsitatea eta hizkuntza-gaitasun erlatiboa funtsezko faktoreak dira euskararen erabileran

Euskararen erabilera enpresetan

Etxean edo lagunartean denek euskaraz dakitenean, nagusiki euskaraz hitz egiten da. Hala ere, nahikoa da eremu horietan norbaitek euskaraz ez jakitea etxean nagusiki erdaraz egiteko eta lagunartean euskaraz erdaraz hainbat. Harreman-sarearen eragina etxean lagunartean baino handiagoa denez gero, euskaldunen dentsitateak behera egiten duen neurrian, euskararen erabilerak beherakada handiagoa du familian lagunartean baino.

Zalantzarik gabe, esan daiteke norberaren harreman sareko euskaldunen dentsitatean gutxieneko maila edo atalasea dagoela. Gutxieneko maila horren azpitik ez da euskararen erabilera bermatzen. Etxean, maila hori argia da, denek jakin behar baitute euskaraz. Nahikoa da batek ez jakitea erabilera nabarmen jaisteko. Lagunartean maila hori ez da hain argia, erabilera ziurtatzeko agian ez da ezinbestekoa denek jakitea, baina bai gehienek.

Sarrera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Norberaren harreman-sareko euskaldunen dentsitatea eta hizkuntza-gaitasun erlatiboa funtsezko faktoreak dira euskararen erabileran

Norberaren harreman-sareko euskaldunen dentsitatea eta gune soziolinguistikoa oso lotuta daude edo, zehatzago esateko, sarea, neurri handi batean, gune soziolinguistikoa araberakoa da. Bi aldagai hauek faktore bakarra osatzen dute, faktore sozioestruturala. Faktore hori da, hain zuzen ere, euskararen erabileran gehien eragiten duena.

Euskararen erabilera baldintzatzen duen bigarren faktorea hizkuntza-gaitasun erlatiboa da, hau da, euskaraz edo erdaraz hitz egiteko erraztasun handiagoa edo txikiagoa.

Euskaraz erdaraz baino errazago hitz egiten duten elebidunek ia beti euskaraz egiten dute etxean zein lagunartean; elebidun orekatuek euskaraz erdaraz hainbat egiten dute eta erdaraz hobeto aritzen diren elebidunek nagusiki erdaraz.

Etxean eta lagunartean euskararen erabilera jaitsi egiten da adinak behera egin ahala

Sarrera

Familia bidezko jarraipena

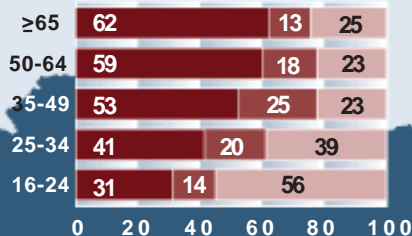
Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Etxeko erabilera adinaren arabera eta lurraldeka (%) (euskaldunak)

Adina

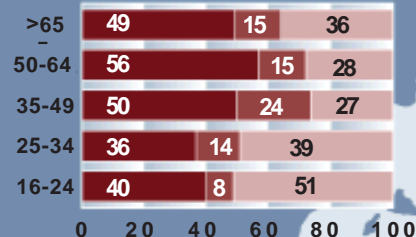

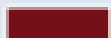
Euskal Autonomi Elkartea

Iparralde
(lagina ez da nahikoa adin-taldekako ezterketa egiteko)

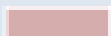
Nafarroa

Adina

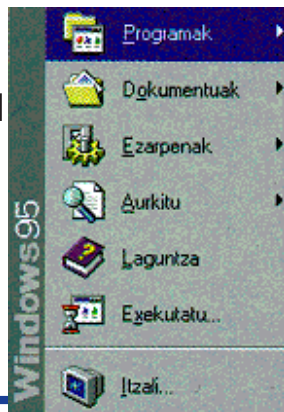

 Nagusiki euskaraz

 Euskaraz erdaraz hainbat

 Nagusiki erdaraz

Sarrera	Familia bidezko jarraipena	Euskararekiko jarrerak
Hizkuntza-gaitasuna	Euskararen galera-irabaziak	

Etxean eta lagunartean euskararen erabilera jaitsi egiten da adinak behera egin ahala

Windows 95 euskaraz

Erabileran gertatzen den beherakada hori euskara ikasi duen lagun-kopuru handiari lotuta dago. Euskara ikasi dutenak gehienbat ama-hizkuntza erdara izan duten gazteak direnez gero, ez dute familia erabat euskaldunik.

Beste era batera esanda, inkestatu euskaldunen adina jaitsi ahala, etxeko euskaldunen dentsitateak ere behera egiten du, euskara ikasi dutenen, gehienbat gazteen, etxeko giroa ez delako erabat euskalduna. Eta, aurreko atalean ikusi dugun bezalaxe, etxeko euskaldunen dentsitateak euskararen erabilera etxean erabat baldintzatzen duenez, inkestatuaren adinak behera egin ahala erabileran beherakada handia ematen da.

Euskaldun guztiak kontuan izan beharrean, familian denek dakitenean, adin-taldean artean ia ez dago desberdintasunik, euskararen erabilerari dagokienez, ondoko irudian ikusten den bezala. Beherakada txikia antzematen da 25-34 urtekoen artean, baina berehala berreskuratzen da hurrengo adin-taldean, 16-24 urtekoen artean.

Beherakada hori eten egiten da 16-24 urtekoen artean, lagunarteko erabileran. Are gehiago, adin-talderik gazteenean, lagunarteko erabilerak gora egiten du

Sarrera

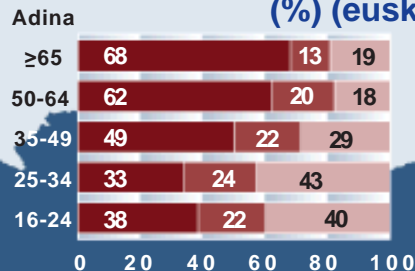
Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

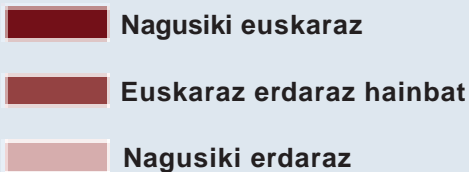
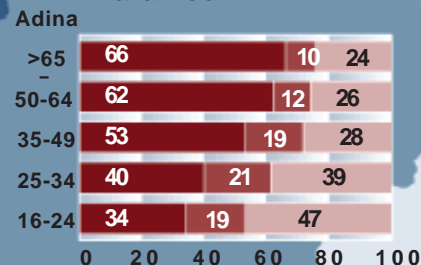
Lagunarteko erabilera adinaren arabera eta lurraldeka (%) (euskaldunak)

Iparralde
(lagina ez da nahikoa adin-taldekako ezterketa egiteko)

Euskal Autonomi Elkarte

Nafarroa

Sarrera

Familia bidezko jarraipena

Euskararekiko jarrerak

Hizkuntza-gaitasuna

Euskararen galera-irabaziak

Beherakada hori eten egiten da 16-24 urtekoen artean, lagunarteko erabileran. Are gehiago, adin-talderik gazteenean, lagunarteko erabilerak gora egiten du

Euskara lagunartean

Adin-talderik gazteenean (16-24 urte), EAEn, euskararen erabilera %38ra igotzen da. Izan ere, gazteen artean, 20-34 adin-taldearekiko euskararen erabileran gertatu den igoera, batez ere, lagunarteko euskaldunen dentsitatea hazi delako izan da. Hazkunde hori euskara ikasi dutenen gazte-kopuru handiak eragin du. 16-24 urte bitarteko gazte euskaldunen erdien (%53) lagunartean denak edo ia denak dira euskaldunak; 25-34 urte bitarteko artean, aldiz, hirutik bat (%37).

Nafarroan ez da inflexiorik antzeman, izan ere, euskararen berreskurapena eta, bereziki, hiztun berriak irabazteko prozesua, Euskal Autonomi Elkartearen bano txikiagoa eta berantiaragoa baita.

